

Europa investeert
Vlaanderen groeit

ESIF
Doelstelling “Investeren in groei
en werkgelegenheid”

Operationeel programma
EFRO Vlaanderen
2014 – 2020

Prioriteit 3. Bevorderen van overgang naar koolstofarme economie

OPROEPFICHE

Specifieke doelstelling 4 – Stijgend gebruik van groene warmte en een toename van de productie van hernieuwbare energie.

GTI Kempen

1. Context van de projectoproep

1.1 Prioriteit 3 'bevorderen van overgang naar koolstofarme economie'

De Europese Unie legt zichzelf met de EU2020 strategie 3 ambitieuze doelstellingen op: een vermindering van het energieverbruik met 20%, stijging van het aandeel van hernieuwbare energiebronnen tot 20% en een vermindering van de uitstoot van de broeikasgassen met minstens 20% ten opzichte van 1990.

Om aan het behalen van deze doelstellingen een bijdrage te leveren, formuleerde het EFRO-programma Vlaanderen 2014-2020 binnen prioriteit 3 vier specifieke doelstellingen:

- Stijging van doorgedreven energetische renovaties van residentiële gebouwen tot bijna-energieneutraal niveau;
- Verbeterde duurzame stedelijke mobiliteitssystemen die kaderen in een gemeentelijk/stedelijk klimaatplan;
- Verhoogde energie-efficiëntie bij KMO's (energie-efficiënte bedrijfsgebouwen en productieprocessen);
- Stijgend gebruik van groene warmte en een toename van de productie van hernieuwbare energie.

Het totale budget voor deze prioriteit bedraagt 45 miljoen euro, voor een periode van 2014 tot 2020. Er zal over worden gewaakt dat enkel projecten worden gesteund die additioneel en complementair zijn t.o.v. het bestaande instrumentarium.

1.2 Specifieke doelstelling 'Toename van het gebruik van groene warmte en van de productie van hernieuwbare energie'

Europa heeft zichzelf de doelstelling opgelegd om het aandeel van hernieuwbare energie in de totale nationale energieconsumptie te laten stijgen tot 20%. De verdeling over de lidstaten leverde voor België de doelstelling op om tegen 2020 13% van haar totale energie te halen uit hernieuwbare energie.

Het operationeel programma EFRO legt de specifieke focus op het wegwerken van knelpunten die het behalen van de doelstellingen van het Vlaamse energiebeleid belemmeren op het gebied van hernieuwbare energie, meer bepaald inzake groene warmte, recuperatie van restwarmte en warmtenetten.

Groene warmte is warmte die wordt geproduceerd uit een hernieuwbare energiebron. Er bestaan diverse vormen van groene warmte: bv. biomassa, benutting van warmte uit de ondergrond (ondiepe en diepe geothermie), ...

Restwarmte is de warmte/koude die anders verloren zou gaan, maar wordt opgevangen en opnieuw ingezet. Alhoewel restwarmte strikt genomen niet onder de definitie van groene warmte valt, wordt dit bij de beleidsvoering wel mee opgenomen. Het is immers aangewezen in eerste instantie (fossiele) restwarmte te recupereren en vervolgens de beschikbare groene warmte in te zetten. Investeringssteun voor de recuperatie van restwarmte en de distributie van restwarmte via warmtenetten bestaat reeds via de calls groene warmte van VEA. Binnen EFRO ligt de focus op het faciliteren en het genereren van projecten.

Het globale rendement van groene warmte en restwarmte kan worden verhoogd door de aanleg van **warmtenetten**, die de warmte transporteren naar andere of meerdere verbruikers. Knelpunten voor warmtenetten zijn onder meer de hoge investeringsbedragen met relatief lange terugverdiertijden en anderzijds de samenwerking tussen meerdere partijen die er doorgaans bij betrokken zijn. Er bestaat reeds investeringssteun voor de aanleg van warmtenetten voor verschillende vormen van warmte. EFRO-steun is mogelijk voor de aanleg van warmtenetten die nog niet gesteund worden op Vlaams niveau. Investeringsprojecten die tot de doelgroep behoren van reeds bestaande subsidiekaders, dienen in de eerste plaats gebruik te maken van deze reguliere subsidies, bv. warmtenetten voor distributie van restwarmte.

Binnen deze EFRO-oproep wordt de focus gelegd op het **faciliteren en/of demonstreren** van zowel de opwekking van groene warmte en recuperatie van restwarmte, als op het transport van deze warmte met organisatie-overschrijdende warmtenetten. Zowel investerings- als werkingsprojecten zijn mogelijk. Het project moet zich focussen op het wegwerken van knelpunten. Belangrijk hierbij is dat de uit het project gegenereerde oplossingen een duidelijk overdraagbaar karakter hebben, zodat deze ook bruikbaar zijn voor de uitvoerders van gelijkaardige projecten. EFRO-projecten kunnen bijvoorbeeld inspelen op:

- Realisatie van demonstratie- en pilootprojecten;
- Haalbare toepassingen/projecten voor de koppeling tussen productie, verdeling en afname van groene warmte of restwarmte;
- Oplossen van technische, financiële, juridische knelpunten en fasering van (gemengde) warmtenetten (industrie, stadsverwarming, agrosector, ...) op basis van een concrete pilot;
- Het faciliteren van samenwerkingen tussen producenten, leveranciers, transporteurs en afnemers van groene warmte en restwarmte;
- Organisatie van een kennisplatform: bundelen en dissemineren van kennis op een brede Vlaamse basis.

Bij deze oproep horen verder nog specifieke aandachtspunten:

- Het project moet inpasbaar zijn de strategische ontwikkelingskaders voor de Kempen. Dit moet duidelijk worden toegelicht in het projectvoorstel (zie aanvraagformulier – link met het beleid).
- Projecten dienen bij te dragen aan de output- en resultaatsindicatoren (zie 4. Indicatoren).

1.3. GTI Kempen en DYNAK

De Kempen is een regio in transitie. De regio groeide de voorbije eeuw tot een belangrijk industrieel centrum. Momenteel is het zelfs de meest geïndustrialiseerde regio van Vlaanderen. De laatste jaren is er echter sprake van een de-industrialisering en vinden er bijgevolg heel wat bedrijfsinkrimpingen en sluitingen plaats. Deze evolutie stelt de regio voor een belangrijke uitdaging op het vlak van verdere economische ontwikkeling en tewerkstelling.

De economische schok die de Kempen nu ervaart biedt echter ook kansen. Vermits stilstaan achteruit gaan is, wordt de regio nu verplicht zichzelf heruit te vinden en zich zo verder te ontwikkelen tot een innovatief, creatief industrieel centrum, dat beantwoordt aan de noden van de 21ste eeuw.

De regio beschikt echter ook over de ingrediënten voor een slimme transformatie van het economisch weefsel:

- Uitgebreide basiskennis;
- Innovatieve bedrijven;
- Bestaande netwerken;
- En een sterke motivatie bij de regio actoren.

Vanwege de druk op de regio, maar ook vanwege de potentiële ontwikkelingsmogelijkheden, koost de Vlaamse regering ervoor om een GTI voor de Kempen te ontwikkelen. Hierdoor krijgt de Kempen een extra financiële ondersteuning om zich verder te ontwikkelen en ontplooien, ook in een ruimer geografisch verband. Binnen het EFRO-programma werd 9,5 miljoen euro (gespreid over prioriteiten 1,2 e, 3) voorzien voor de GTI Kempen

Hiervoor wordt verder gebouwd op het goede werk dat binnen het streekoverleg door de verschillende partners binnen RESOC Kempen werd verricht rondom het streekpact en DYNAK, het economische koepel- en acceleratieprogramma dat een onderdeel is van de uitvoering van het streekpact.

Sommige slimme specialisatieprojecten uit de DYNAK-studie zullen eerder op de lange termijn leiden tot economische groei en tewerkstelling. Daarom werd DYNAK aangevuld met een economisch koepel- en acceleratieprogramma met projecten en acties die op een korte termijn (2 tot 5 jaar) impulsen geven aan de regionale economie. Het betreft geen gesloten lijst.

Deze projecten zullen altijd moeten bijdragen aan de versterking van het regionaal ecosysteem en zijn bij voorkeur te situeren in één van de zes Slimme Kempense specialisatie-sectoren. Vanuit dat opzicht zijn het echte hefboomprojecten, die zowel op korte als lange termijn bijdragen aan de welvaart en het welzijn van de regio.

Meer informatie over de strategische ontwikkelingskaders voor de Kempen vind je [hier](#).

2. Oproepmodaliteiten

2.1. Looptijd van de projecten

Om in aanmerking te kunnen komen, dienen projecten op vrij korte termijn realiseerbaar te zijn. De projectduur bedraagt in principe maximaal 2 jaar voor werkingsprojecten, maximaal 3 jaar voor investeringsprojecten. Investeringsprojecten zijn projecten die voor meer dan 50% bestaan investeringskosten. Projecten dienen van start te kunnen gaan binnen de 6 maand na goedkeuring.

Projecten die zijn afgerond voor indiening komen niet in aanmerking. In geval de staatssteunregelgeving van toepassing is, komen slechts uitgaven in aanmerking vanaf de indiening van de aanvraag.

2.2. Steunintensiteit en financiering

Het EFRO - steunpercentage bedraagt maximaal 40%. De totale subsidiabele kosten worden gelijkgesteld aan 100%.

De EFRO – bijdrage en (eventuele) cofinanciering door Vlaamse overheden (Vlaamse overheid, Provincie, lokale besturen) kunnen samen maximaal 85% bedragen van de totale projectkosten. De promotor dient in principe minimaal 15% zelf te financieren.

De publieke financiering kan ook verder worden beperkt in het kader van de staatssteunregelgeving.

De toekenning van Vlaamse, provinciale of andere cofinanciering dient uiterlijk bij de definitieve goedkeuring van het project te worden bevestigd bij de Managementautoriteit.

Voor deze oproep wordt een budget voorzien van 800.000 euro EFRO-steun.

2.3 Oproepspecifieke vereisten

Projecten dienen in te spelen op groene warmte, restwarmte of het faciliteren van warmtenetten (wegwerken van barrières).

Op alle ingediende EFRO-projecten wordt een staatssteuntoets uitgevoerd. Afhankelijk van deze toets kan het steunpercentage of het bedrag waarop de EFRO-steun wordt berekend, worden aangepast. Zo zijn voor bepaalde projecten enkel de extra investeringskosten van de installatie ten opzichte van de investeringskosten van een referentie-installatie, subsidiabel.

Investerings die tot de doelgroep behoren van reeds bestaande subsidiekaders komen niet in aanmerking voor EFRO-steun. Voorbeelden van deze subsidiekaders zijn (niet limitatieve lijst):

- Ecologiepremie;
- Strategische ecologiesteun;
- Subsidiebesluit bedrijventerrein;
- Calls groene warmte;
- VLIF-steun voor de land- en tuinbouw,
- Groene stroomcertificaten
- Warmtekrachtcertificaten
- ...

Projecten dienen wat betreft innovatieve investeringen het CO₂-eq besparingspotentieel aan te tonen ten opzichte van eventuele referentie-investeringen die zonder facilitering zouden uitgevoerd worden.

3. Beoordelings- en selectiecriteria van de “Projectoproep”

Projectvoorstellen worden beoordeeld op basis van objectieve ontvankelijkheids- en selectiecriteria. De **ontvankelijkheidscriteria** zijn de inpasbaarheid in het programma, eventuele oproepspecifieke vereisten, het feit of de promotor rechtspersoonlijkheid heeft en mogelijke overlapping met andere subsidies.

De **selectiecriteria** hebben betrekking op:

1. Scope / inhoud
2. Kwaliteit
3. Begroting en financieel plan
4. Communicatie
5. Planning
6. Indicatoren

De van toepassing zijnde indicatoren vindt u in de webapplicatie, wanneer u een projectvoorstel aanmaakt. Binnen dezelfde webapplicatie vindt u bovendien per indicator een helptekst waarin er toelichting gegeven wordt m.b.t. de interpretatie van de indicator.

In de oproep zijn mogelijk voorwaarden en/of voorkeuren naar projecten toe opgesomd (zie 'context van de projectoproep', en 'oproepmodaliteiten'). Indien dit zo is wordt hiermee rekening gehouden bij de beoordeling van de ontvankelijkheidscriteria (indien voorwaarden), hetzij bij de scoring op de selectiecriteria (indien voorkeuren).

4. Indicatoren

ID	Indicator	Type	Meet-eenheid	Streef-waarde (2023)	Omschrijving van de indicator
O.3.1	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots die leiden tot kwaliteitsverhoging en stimulering van EE en HE	Output	Aantal	32	Een kennisontwikkelingsactie kan worden omschreven als zijnde een samenwerking, facilitering, demonstratie, disseminatie of effectieve investering rond energie-efficiëntie en hernieuwbare energie.
O.3.2	Aantal gezinnen met een verbeterde energieconsumptie	Output	Aantal	240	Aantal gezinnen met een verbeterde energieconsumptie als gevolg van een doorgedreven energetische renovatie.
O.3.6	Aantal weggewerkte knelpunten	Output	Aantal	23	Met deze doelstelling wenst men projecten te steunen die knelpunten wegnemen voor het gebruik van groene warmte en hernieuwbare energie. Zowel pilootprojecten als demonstratieprojecten zitten omvat in deze specifieke doelstelling.
R.3.4	Productie groene warmte	Resultaat	PJ	**	
R.3.5	Aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in het finaal energiegebruik	Resultaat	Procentage	**	

5. Praktische modaliteiten

5.1 Selectieprocedure

De ingediende projectvoorstellen worden onderworpen aan een ontvankelijkheidstoets en een beoordeling. De beoordeling en selectie van de projectaanvragen gebeurt door de Managementautoriteit. Voorafgaandelijk worden zij voor advies voorgelegd aan een Technische Werkgroep.

Projecten kunnen worden goedgekeurd onder voorwaarden, waaraan binnen een termijn van maximum 6 maanden dient te worden voldaan.

5.2 Praktische info bij projectindiening

Projectvoorstellen kunnen vanaf de bekendmaking van de projectoproep en tot afsluiting van de oproepperiode, bij het programmasecretariaat worden ingediend. Het indienen gebeurt uitsluitend **elektronisch** door middel van de webapplicatie, beschikbaar op de EFRO-website (www.efro.be). De uiterste indieningdatum voor projecten wordt vastgelegd op **20 november 2017**.

Indien gewenst, kan bij het opstellen van de projectaanvraag begeleiding worden verstrekt door het provinciale contactpunt, welk deel uitmaakt van het programmasecretariaat.

Er wordt sterk aanbevolen van deze **begeleiding** gebruik te maken met het oog op de volledigheid en kwaliteit van het projectvoorstel (naleving van EFRO-reglementering, eligibiliteit van de uitgaven, wetgeving inzake overheidsopdrachten, mededingingsregels, ...). Wacht niet tot de deadline bijna verstreken is om dit begeleidingsproces op te starten.

Volgende **bijlagen** moeten aan uw projectvoorstel toegevoegd worden. De sjablonen hiervoor zijn terug te vinden via www.efro.be :

- Een verklaring omtrent de inkomsten;
- Een verklaring omtrent het btw-statuuat;
- Een verklaring omtrent de wet op de overheidsopdrachten (+ eventueel aanbestedingsplan);

Enkel indien van toepassing:

- Cofinancieringsbewijzen (indien nog niet toegekend, moeten minstens de verstuurde aanvraagbrieven bijgevoegd worden);
- Demimisverklaring;
- Eigendomsbestemming;

Het is ook erg belangrijk om de **praktische gidsen** grondig door te nemen vooraleer een projectvoorstel aan te maken. Deze vindt u ook terug op www.efro.be.

Voor het aanmaken van een projectvoorstel zijn volgende gidsen de belangrijkste:

- Praktische gids 'Toegang tot het E-loket EFRO';
- Praktische gids 'Projectindiening';
- Praktische gids 'Communicatie voor promotoren';
- Praktische gids 'Projectuitvoering en subsidiabiliteit';
- Handleiding 'Staatsteun voor subsidieontvangers';
- Gunningdraaiboek voor overheidsopdrachten (zie ook: https://overheid.vlaanderen.be/toelichting_huidige_regelgeving)

Provinciale EFRO-contactpunten :

- Provincie Antwerpen, Desguinlei 100, 2018 Antwerpen
anneke.vandenaker@provincieantwerpen.be (03/240.66.03)

Centraal Programmasecretariaat

- Entiteit Europa Economie, Koning Albert II-laan 35 bus 12, 1030 Brussel
erik.degandt@vlaio.be (02/553.37.22)
stefaan.pennewaert@vlaio.be (02/553.37.25)